

ASSOCIACIÓ DE MUNICIPIS PER LA INDEPENDÈNCIA

Foto de grup dels components de l'Associació de Municipis per la Independència, a Girona, l'any passat. Al centre, a primera fila, Josep Maria Vila

Ajuntaments, claus de la caixa

Abans que acabi l'any, més de dos terços dels ajuntaments de Catalunya –els gairebé 700 de l'Associació de Municipis per la Independència (AMI)– pagaran els impostos estatals a l'Agència Tributària de Catalunya. Entitats com Catalunya diu Prou i l'Assemblea Nacional volen que l'exemple s'estengui a particulars i, sobretot, empreses.

d'Abadal (Vic) i Carles Puigdemont (Girona).

Els 11 ajuntaments que ara paguen els seus impostos estatals –l’IVA i l’IRPF dels seus treballadors– a l’Agència Tributària de Catalunya seran un centenar abans de l’estiu i uns 700 a finals d’any, segons l’anunci que ha fet l’Associació de Municipis per la Independència, que agrupa avui un total de 699 entitats (663 municipis i 36 mancomunitats més, entre diputacions i consells comarcals). Ara per ara, aquesta acció pot semblar només simbòlica perquè l’Agència Tributària de Catalunya transfereix després aquests

diners a l’Agència Tributària espanyola, però els seus impulsors volen que signifiqui donar la clau de la caixa a la Generalitat de Catalunya.

La idea original va sortir l’any passat de la plataforma Catalunya diu Prou, que agrupa la històrica associació de comerciants CADCI (Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria) i Ara o mai, entre d’altres. El seu objectiu era convèncer ciutadans i empreses que els impostos es podien pagar directament a l’Agència Tributària catalana –i demostrar que això no comportava cap multa, recàrrec o trava legal si aquesta Agència ho transferia a l’estatal. Un cop demostrat, s’hi han sumat els ajuntaments substituint, amb prudència, el terme insubmissió fiscal per sobirania fiscal. Ho explica Josep Andreu, alcalde de Montblanc per ERC i vice-president de l’Associació de Municipis per la Independència (AMI): “Vull remarcar molt que no es tracta que no vulguem pagar sinó que volem pagar a l’Agència Tributària de Catalunya. Com a alcaldes hem de procurar que no ens posin cap recàrrec per no pagar o pagar tard; no podem ni volem malbaratar diners públics. Primer ho va fer Gullifà, de 200 habitants; després ho fa Alella i després s’hi van afegint. A més es fa una consulta a l’Agència Tributària espanyola per si és tot correcte. Es demostra, després de pagar a la Generalitat i que la Generalitat faci el traspàs, que s’està al corrent de les obligacions amb l’Agència Tributària espanyola. L’Ajuntament d’Alella rep la conformitat que s’ha procedit bé i s’està al corrent del pagament dels seus impostos. Amb això ens podem sentir tranquils que no hi haurà cap recàrrec i s’hi afegeixen la resta de municipis”.

L’alcalde d’Alella, Andreu Francisco (ERC), afegeix que la sobirania fiscal és un pas important en el procés provocat per la manifestació de l’últim 11 de setembre: “Entenem que en el procés de transició nacional en què estem immersos els ciutadans, els ajuntaments, el Parlament i els partits haurem de dur a terme diferents accions per refermar la voluntat que el procés avanci. En aquest sentit hem volgut exercir aquest acte de sobirania fiscal, conscientment, per a manifestar la nostra voluntat que

sigui la Generalitat de Catalunya qui recapti i gestioni els nostres impostos”.

L’objectiu és engrescar la població, demostrar que és un exercici de sobirania i no té cap conseqüència negativa: “Ho fem per ser exemple per a altres ajuntaments i administracions i per ensenyar a empresaris i ciutadania que ho podem fer i no tenia conseqüències sancionadores o legals. El marc normatiu actual té algunes esclertes que permeten que això es pugui dur a terme. La idea és que tingui un efecte *bola de neu*. A l’octubre va ser Gullifà, que té 200 habitants; després vam ser Alella, que en tenim 10.000, i ara hem estat 11 ajuntaments. Però també busquem que la ciutadania i les empreses s’hi sumin per tal de donar poders a la Generalitat de Catalunya, de manera que cada vegada més impostos passin per les seves mans”.

Donar la clau de la caixa a la Generalitat és només una primera fase: “Actualment és volgut que aquests diners vagin a la Hisenda espanyola però el que volem és que, quan això tingui un volum econòmic suficient, la Generalitat pugui decidir de no prémer el botó de la transferència. És clar que en aquell moment anem cap al xoc de trens però això permetrà a la Generalitat, d’una banda, tenir una informació –esperem que important– dels contribuents del país –informació que ara no té i que el govern de l’estat no facilitarà– i, de l’altra, que disposem d’uns recursos que ens permetin tirar endavant o encetar el procés com a tal”.

Josep Andreu insisteix en la importància de la informació sobre els impostos que es paguen i els que l’estat retorna a Catalunya: “Tenim el dret a la informació. I la necessitem. La Generalitat rep uns diners en virtut dels acords signats: un tant per cent de l’IRPF, un tant per cent de l’IVA, un tant per cent de les taxes d’alcohol, etc. Envien una liquidació però no hi està ben especificat d’on ve cada cosa. Jo vull creure que paguen el que correspon d’aquests percentatges però hauríem de poder saber, si volem anar cap a un estat propi, el total d’ingressos que s’efectuen a Catalunya, els que se’n van cap a l’estat i els que tornen”.

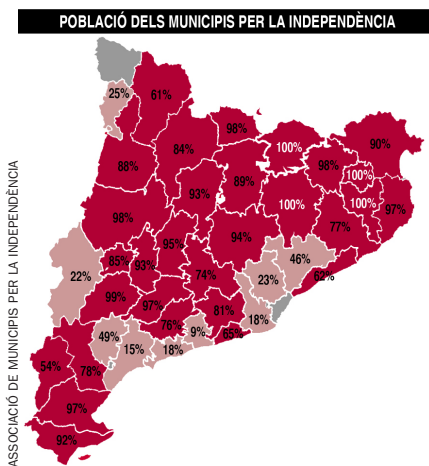
La degana de la Facultat d’Econo-

A dalt, una imatge de les consultes sobiranistes, on els municipis van fer un paper clau. A sota, mapa del percentatge de població que agrupen els municipis adherits a l'AMI, per comarques.

nia, Elisenda Paluzie, explica que el sistema de cistella d'impostos ja està pervertit: "Els ajuntaments estan pagant dos impostos que després haurien de tornar a la Generalitat, però no ho fan íntegrament per diverses raons. En principi, segons el sistema de finançament autonòmic vigent haurien de poder gestionar íntegrament el 50 per cent dels impostos de l'IRPF i l'IVA, però això ja és impossible perquè l'últim increment d'impostos –les mesures d'estabilitat pressupostària aprovades pel govern Rajoy– es destinen íntegrament al "tram estatal", és a dir, que les autonomies ja no el poden gestionar. Amb això ja han pervertit l'esperit del la cistella d'impostos perquè tota la pujada és tram estatal". La diferència de 3 punts entre l'anterior IVA del 18% i l'actual del 21% se'l queda l'Estat i passa el mateix amb l'impost de l'IRPF. "Això, fins i tot –aclareix Paluzie– es veu a la declaració de la renda d'aquest any, si es compara amb la d'anteriors anys".

L'altre 50 per cent de l'IRPF i IVA hauria de tornar a Catalunya a través dels Fons de Garantia, Fons de Suficiència i els Fons de Convergència, però el global sempre resta diners a Catalunya: "El Fons de Garantia sempre anivella a la baixa i resta diners a Catalunya –especifica Paluzie–; el Fons de Suficiència (aquest és el que s'ha empescat l'estat perquè cap auto-

nomia surti del nou finançament amb menys fons que abans) sovint suma, però no sempre i, entre els Fons de Convergència hi ha el Fons de Cohesió que també resta diners a Catalunya, perquè és el que cobren les comunitats més pobres o amb baixa densitat i Catalunya no l'ha cobrat mai".

Un altre fons que sumaria diners a Catalunya, perquè premia les comunitats que quedaven amb un finançament per habitant inferior a la mitjana, fa dos anys que no es paga: "Mentre que els altres impostos –diu Paluzie– es paguen en bestretes –és a dir, que l'estat els avança cada any–, el de competitivitat es paga diferent. Els anys 2009 i 2010 es va pagar quan tocava, però els de 2011 i 2012 encara no s'han fet

efectius. Està previst que aquest 2013 Catalunya cobri els de 2011".

Per tant, és evident que els impostos que paguen els ajuntaments arribin força minvats a la Generalitat. L'exercici de sobirania fiscal que proposen els ajuntaments de l'AMI pretén capgirar aquesta situació, segons l'alcalde d'Alella, Andreu Francisco: "Qui té els diners decideix. I en aquests moments, els nostres diners els té l'Estat espanyol i amb els nostres diners ens asfixia. No només ens generen cada any un diferencial entre els impostos que paguem i els que retornen efectivament a Catalunya; no només ens deuen diners que, per llei, estan obligats a pagar-nos; sinó que, a més, ens condicionen quants diners ens han de deixar i amb quin tipus d'interès (ens deixen els nostres diners i ens fan pagar interessos!) i a sobre fixen un sostre de dèficit sobre el pressupost de la Generalitat que comportarà unes retallades que seran socialment impossibles d'explicar. Tot això quan, com a país, com a unitat productiva territorial, generem prou recursos per a no haver de fer ni les retallades que estan per venir ni les que ja hem fet".

El cas dels impostos municipals i el dèficit fiscal es veuen molt clars si s'apliquen a un municipi com Alella. Andreu Francisco explica els càlculs: "A Alella tenim un pressupost anual d'uns 10,5 milions d'euros i l'estat, a través del PIE (Participació en els Ingressos de l'Estat) ens retorna 1,6 milions. Però entre l'IVA que no podem deduir i l'IRPF dels treballadors de l'ajuntament paguem una xifra molt semblant –o fins i tot superior– a aquests 1,6 milions. El que ens transfereix l'estat ja li ho hem pagat abans. A banda d'això, si calculem el dèficit fiscal dels veïns d'Alella, surten 33 milions d'euros. Amb només un vint per cent d'aquest dèficit, jo tindria 6,5 milions d'euros més de pressupost cada any".

El mecanisme. La fórmula que els ajuntaments han dissenyat per a no ser il·legals i pagar a través de l'Agència Tributària de Catalunya és la que es va empescar la plataforma Catalunya diu Prou per a empreses i ciutadans. Carme Teixidó, presidenta d'Ara o

Mai, l'explica: "S'ha de triar l'opció de presentar els impostos via telemàtica a l'Estat espanyol i s'ha d'escollir pagar amb una domiciliació bancària. El pas següent és domiciliar el rebut al compte de l'Agència Tributària de Catalunya en compte del nostre i ingresseu l'import a l'Agència catalana. Un cop ho hem fet tot, anem en persona a una oficina de l'Agència Tributària de Catalunya, els fem còpia de tot i ho adjuntem amb un formulari de consignació de dipòsits i una declaració de voluntat dient que creiem que els diners dels catalans s'han de quedar a Catalunya".

La clau d'aquest mecanisme, diu Teixidó, "és que no és l'Agència Tributària espanyola la que cobra sinó la Catalana la que fa la transferència. Això dona a l'Agència catalana la clau de la caixa". Un centenar d'empreses ho han pogut fer sense problemes des de l'any passat. Pel que fa a les persones físiques, la plataforma recomana que es faci amb rendes positives. "Vam intentar –diu Teixidó– crear un mecanisme per rendes a retornar però això pot crear problemes". Catalunya diu Prou ha rebut més de 12.000 missatges de consulta per pagar a l'Agència Tributària de Catalunya des que van començar aquesta campanya d'insubmissió

Amb els ajuntaments, s'ha demostrat novament que el sistema funciona. Andreu Francisco explica que és molt semblant: "Quan vols fer les declaracions tributàries davant de la Hisenda espanyola tens dues maneres. Una és fer la declaració i l'ingrés, i l'altra és fer una declaració davant d'Hisenda, telemàticament, comunicant que reconeixes un deute amb ells i demanant-los que girin un rebut a un compte teu. En compte de posar el nostre compte, posem el de l'Agència Tributària de Catalunya i l'endemà l'ingressem, a través d'una entitat financera, a l'Agència Tributària de Catalunya, concretament a un compte de dipòsit. Després cal anar a l'Agència Tributària de Catalunya i omplir un imprès com que li has ingressat tal quantitat en concepte de pagament de tal impost estatal. Finalment, l'Agència catalana els transfereix a l'espanyola".

L'alcalde d'Alella, però, creu necessari que la Generalitat reforci l'Agèn-

Josep Andreu, alcalde de Montblanc i vice-president de l'AMI: "En el cas de la hisenda pròpia podem tenir més complicitats. Ens hi podem trobar tots, tots, tots".

cia Tributària alhora que tem una reacció de l'estat: "És un mètode que aprofita esclatxes legals però dins del marc legal actual. El que cal és que la Generalitat estableixi el seu mecanisme per a poder fer-ho telemàticament –perquè ara s'ha de fer presencial– i que l'ingrés sigui automàticament transferit sense cap problema. L'objectiu és que a l'octubre, millor que al desembre, ho puguin fer 700 ajuntaments. Però sobretot cal que ho facin les empreses –que representen el gruix més important d'impostos, perquè paguen la retenció de l'IRPF dels seus treballadors. Això és un moviment que significarà un punt de no retorn. El govern de l'estat només ho podria impedir modificant l'actual normativa. Si veuen que això es generalitza, potser preveuran mecanismes per a impossibilitar-ho".

L'objectiu de l'AMI és que la sobirania fiscal vagi més enllà d'aquesta associació. Josep Andreu opina que el consens sobre nou finançament hauria de ser prou per a convèncer els ajuntaments del PSC i, fins i tot, del PP: "El més important és que si nosaltres ara som 700, podria ser que –si ho fem assenyadament, no implica cap recàrrec i és jurídicament legal–, poguéssim superar de molt aquesta xifra i aproximar-nos a la totalitat dels municipis de Catalunya. Som ja més de dos terços però no podem amagar que hi

ha bosses de grans ciutats i capitals de províncies que no s'hi han adherit."

Josep Andreu creu que és molt difícil convèncer alguns ajuntaments que se sumin a l'AMI –perquè és una associació a favor de la independència–, però "hi ha molta més gent favorable a una hisenda pròpia" i es podrien assolir consensos semblants als que s'han creat al voltant del dret a decidir. L'alcalde de Montblanc creu que, amb comptades excepcions –"potser s'hi negarà l'Ajuntament de Badalona"– s'hi podria obtenir un ampli consens: "En aquest cas de la Hisenda pròpia podem tenir més complicitats i, amb la seguretat jurídica que ens pugui donar la Generalitat, crec que podem aplegar-nos tots, fins i tot el PP, que està parlant d'un nou finançament de Catalunya, una Agència Tributària Catalana i d'un mig concert. Crec que aquí, ens hi podem trobar tots, tots, tots".

Si s'aconsegueix, diu Andreu Francisco, la Generalitat tindrà la paella pel mànec: "Haurem donat poders a la Generalitat el dia que els diners que recapti (de tributs estatals) siguin semblants o superiors als que ara rep de l'Estat espanyol en transferència. Quan ens trobem en aquell context, serà quan la Generalitat tindrà la paella pel mànec, la capacitat de dir que ja no els transfereixen".

Àlex Milian